

**PROGNOZA PIETEI MUNCII PENTRU ANUL 2021
DIN PERSPECTIVA ANGAJATORILOR**

Cuprins

LISTA ABREVIERILOR.....	2
INTRODUCERE.....	3
METODOLOGIA DE EȘANTIONARE ȘI ELABORARE A PROGNOZEI.....	4
METODOLOGIA DE EȘANTIONARE	4
METODOLOGIA DE ELABORARE	4
FORȚA DE MUNCĂ, OCUPAREA ȘI ȘOMAJUL.....	6
INDICATORII OCUPAȚIONALI ÎN TRIMESTRUL III, 2020.....	6
PRINCIPALELE REZULTATE ALE STUDIULUI	8
DESCRIEREA EȘANTIONULUI AGENȚILOR ECONOMICI	8
REZULTATELE STUDIULUI AGENȚILOR ECONOMICI	9
IMPACTUL CRIZEI PANDEMICE COVID-19 ASUPRA ACTIVITĂȚII AGENȚILOR ECONOMICI	16
CONCLUZII.....	19
BAROMETRE.....	20

Lista Abrevierilor

ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
PPPM	Programul aplicativ Prognoza Pieței Muncii
AFM	Ancheta Forței de Muncă
BIM	Biroul Internațional al Muncii
BNS	Biroul Național de Statistică
CAEM	Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei
ÎMM	Întreprinderile mici și mijlocii
CORM	Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
OPM	Observatorul Pieței Muncii
STOFM	Subdiviziune Teritorială de Ocuparea Forței de Muncă
SPPM	Sistemul Prognoza Pieței Muncii
PIB	Produsul Intern Brut

Introducere

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a Republicii Moldova elaborează anual Prognoza pieței muncii pe termen scurt și are ca scop anticiparea cerințelor pieței forței de muncă și reducerea decalajului dintre pregătirea oferită de instituțiile de învățământ și necesitățile agenților economici.

Ținând cont de faptul că piața muncii derivă din situația economică și socială din țară, care este într-o continuă schimbare, Agenția Națională are sarcina de a o monitoriza, analiza, precum și a deține o viziune asupra funcționării ei.

Amplificarea cunoștințelor despre piața muncii, cunoașterea situației reale și prevederea schimbărilor ce vor avea loc, precum și schimbările care vor fi în structura forței de muncă, ținând cont atât de influența factorilor demografici, cât și cei economici asupra ocupării forței de muncă și șomajului este scopul principal de realizare a Prognozei.

Analizând rezultatele chestionării, Prognoza scoate în evidență tendințele pieței muncii pe termen scurt, deficitul și surplusul de forță de muncă, cât și domeniile prioritare pentru investiții. Totodată, Prognoza identifică activitățile economice unde vor fi create/lichidate locuri de muncă și semnalează necorespunderile între cerere și ofertă actuale și posibile viitoare. ANOFM se va ghida de Prognoza pieței muncii, cât și de Barometrul oportunităților de angajare, inclusiv pentru formarea profesională a șomerilor.

Prognoza pieței muncii se încheie cu Barometrul oportunităților de angajare pentru anul 2021, unde sunt evidențiate ocupațiile cu șanse înalte/reduce de ocupare, cât și cele care sunt în echilibru cu oferta de forță de muncă.

Metodologia de eșantionare și elaborare a Prognozei

Metodologia de eșantionare

Eșantionarea actuală se efectuează în baza listei agenților economici (a.e.) activi elaborată de BNS și transmisă ANOFM. Această listă include aproximativ 17000 a.e. care au 5 sau mai mulți angajați și prezintă raportul financiar anual, constituind un număr total de aproximativ 1,2 mln angajați. Anual sunt intervievate toate întreprinderile mari – cu peste 250 angajați, iar întreprinderile mici și mijlocii – cu 10-49 angajați și 50-249 angajați sunt intervievate doar un eșantion.

Pentru a menține modelul cât mai simplu posibil, respectând cerințele esențiale, eșantionul este format utilizând un model de probabilitate stratificat. Sunt numai două dimensiuni ale stratificării explicite: regiuni (Nord, Centru, Sud, Chișinău, UTAG) și mărimea a.e. (10-49, 50-249 și peste 250 angajați). Variabila regională este esențială, întrucât reprezintă un nivel geografic la care rezultatele vor fi publicate, la fel și mărimea agentului economic, contribuind semnificativ la exactitatea oricăror estimări cantitative (numărul de angajați, persoanele care urmează a fi instruite, etc.).

Ca rezultat, modelul de eșantionare constă din 15 clase de ponderare (5 regiuni x 3 mărimi ale a.e.). Deoarece toți agenții economici mari sunt eșantionați cu o probabilitate 1, există doar 10 straturi (5 regiuni x mărimea mică/mijlocie) pentru care se calculează mărimile eșantionului.

Metodologia de elaborare

Prognoza pieței muncii pentru anul 2021 și Barometrul oportunităților de angajare constau dintr-o succesiune de etape, ale căror părți componente sunt: chestionarea anuală a unui eșantion de cca 3000 a.e. cu analiza ulterioară a datelor obținute și ponderarea lor, prezentarea, promovarea și diseminarea Prognozei și a Barometrului. Datele obținute în rezultatul chestionării agenților economici este completamente confidențial și a fost utilizat doar de ANOFM pentru elaborarea Prognozei. PPM conține 4 secțiuni.

Prima secțiune a Prognozei pieței muncii pentru anul 2021 prezintă informații despre tendințele pieței forței de muncă în Republica Moldova: forța de muncă (populația ocupată și șomerii BIM), populația în afara forței de muncă pe activități economice și tendințele șomajului pentru diferite grupuri. Sursele de date pentru această secțiune au fost Ancheta Forței de Muncă de la Biroul Național de Statistică, precum și alte surse de date.

A doua secțiune a PPM prezintă informația despre rezultatele chestionării agenților economici. Toate întrebările din chestionarul a.e. sunt structurate în formă de tabele și analizate, pentru a vedea care sunt cele mai interesante/importante date care provin din aceste tabele. Majoritatea datelor sunt distribuite conform activităților economice și pe regiuni (Chișinău, Nord, Centru, Sud și UTAG).

A treia secțiune a Prognozei prezintă tendințele pieței muncii pentru anul 2021, informațiile cheie de la nivel național și regional.

A patra secțiune prezintă Barometrele oportunităților de angajare la nivel național și cele 4 Barometre regionale care au fost elaborate în baza chestionării a.e. și consultărilor cu STOFM. Barometrul oportunităților de angajare prezintă o prognoză a deficitului, echilibrului/surplusului de cerere pentru fiecare ocupație, conform CORM (006-14). Un **deficit** trebuie să fie indicat atunci când unii agenți economici (sau un singur a.e., important din perspectiva pieței muncii naționale) raportează că se vor confrunța cu o creștere a cererii pentru o anumită ocupație, dar nu vor fi în măsură să satisfacă această cerere. Un **surplus** este atunci când unii agenți economici (sau un singur a.e., important din perspectiva pieței muncii naționale) raportează că se vor confrunța cu o scădere a cererii pentru o anumită ocupație în timp ce oferta va rămâne ridicată (mulți solicitanți de locuri de muncă care sunt în căutarea unei anumite profesii). În cele din urmă, un **echilibru** indică atunci când majoritatea agenților economici raportează un echilibru între cerere și ofertă pentru o anumită ocupație.

Scopul Barometrului este de a coordona și de a spori accesibilitatea anticipării competențelor și a informațiilor ocupaționale, în special pentru tineri (și desigur alți solicitanți de locuri de muncă), care au nevoie de îndrumare profesională, precum și pentru persoanele care activează în domeniul ghidării în carieră.

Utilizatori ai Prognozei și a Barometrelor sunt ministerele de resort: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Subdiviziunile Teritoriale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, angajatorii, tinerii (care efectuează trecerea de la școală la locul de muncă sau care aleg la ce cursuri să studieze), solicitanții de locuri de muncă, etc.

Chestionarul constă dintr-un set de 22 întrebări, divizate în 4 compartimente, care includ:

1. informația generală despre agentul economic (activitatea economică, forma de proprietate, numărul de angajați);
2. evoluția cererii pentru angajații actuali, necesitatea de forță de muncă și informație cu privire la numărul de persoane disponibilizate în ultimele 12 luni și perioada imediat următoare (12 luni). De asemenea, în acest compartiment se conține informație detaliată privind locurile de muncă noi create pe ocupații și motivele deficitului de forță de muncă cu care se confruntă companiile;
3. va întâmpina sau nu a.e. un deficit de forță de muncă în timpul angajării de noi persoane pe parcursul următoarelor 12 luni și dacă deficitul se referă la forță de muncă calificată/necalificată și care vor fi consecințele acestui deficit. Tot în acest compartiment, agentul economic indică dacă va coopera cu ANOFM în programele de formare profesională și angajare ulterioară după absolvire și profesiile pentru care este necesară formarea profesională pentru anul viitor, nivelul de calificare, numărul de persoane și perioada de instruire;
4. care a fost impactul pandemiei COVID-19 asupra activității a.e. și măsurile întreprinse de ei în depășirea crizei.

Forța de muncă, ocuparea și șomajul

Indicatorii ocupaționali în trimestrul III, 2020

Pandemia COVID -19 a provocat consecințe severe pentru economiile din întreaga lume, inclusiv din Republica Moldova. Este o criză ce pune la grea încercare nu doar modelele comportamentale umane, ci și modelele de producție, de consum și de ocupare a forței de muncă. Pe fundalul aplicării măsurilor de protecție a sănătății publice, un mix de factori a inhibat și creșterea economică. Aceste măsuri au afectat cererea și oferta, influențând negativ piața muncii. Impactul pandemiei COVID-19 asupra situației pe piața muncii a fost mult mai slab resimțit în trimestrul III 2020 comparativ cu trimestrul II 2020. Astfel, în trimestrul III 2020 numărul persoanelor care au declarat că le-a fost afectată situația la locul de muncă din cauza COVID-19 a constituit 21,5 mii sau 2,5% din total populație ocupată (comparativ cu 200,6 mii în trimestrul II 2020).

În rândul acestora:

- 34,4% - persoane care nu au activat deloc / au absentat de la locul de muncă;
- 24% - au prestat muncă la domiciliu / la distanță;
- 44,8% - au lucrat mai puține ore pe săptămână;
- 10% - transferați la program de muncă parțial.

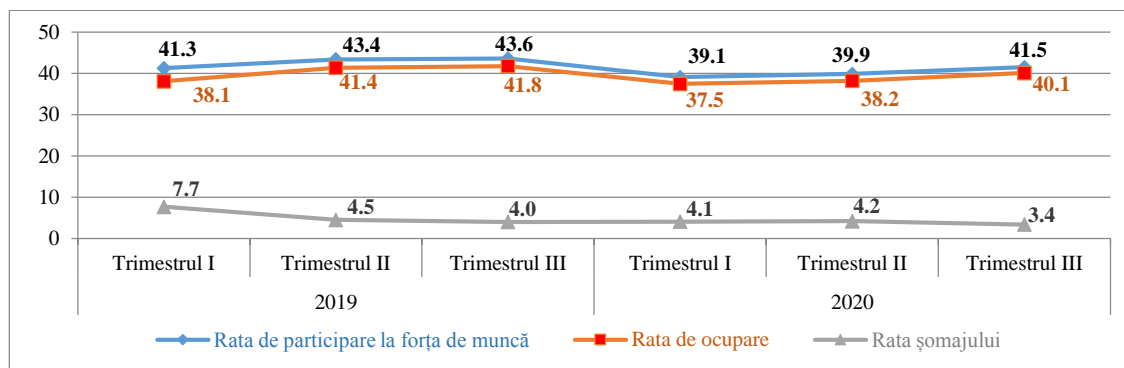
Forța de muncă, care include populația ocupată și șomerii a constituit 893,6 mii persoane, cu 54,1 mii (5,7%) mai puțin față de trimestrul III 2019.

Comparativ cu trimestrul II 2020 forța de muncă s-a majorat cu 35,9 mii persoane.

Populația ocupată - a constituit 96,6% din total forța de muncă, în scădere cu 5,1% față de trimestrul III 2019. Rata de ocupare (proporția persoanelor ocupate în vârstă de 15 ani și peste față de populația totală din aceeași categorie de vârstă) – 40,1%, în scădere cu 1,7 p.p. față de trimestrul III 2019 (41,8%). Rata de ocupare: bărbați - 45%, femei - 35,9%; mediul urban – 44,7%, mediul rural – 37,1%.

Șomerii (BIM) - 30,2 mii persoane, cu 7,6 mii persoane mai puțin față de trimestrul III 2019. Comparativ cu trimestrul II 2020, numărul șomerilor s-a micșorat cu 6 mii persoane. Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) – 3,4%, mai mică cu 0,6 p.p. față de trimestrul III 2019 (4,0%). Rata șomajului: bărbați – 3,7%, femei – 3,0%; în rândurile tinerilor (15-24 ani) – 8,2%.

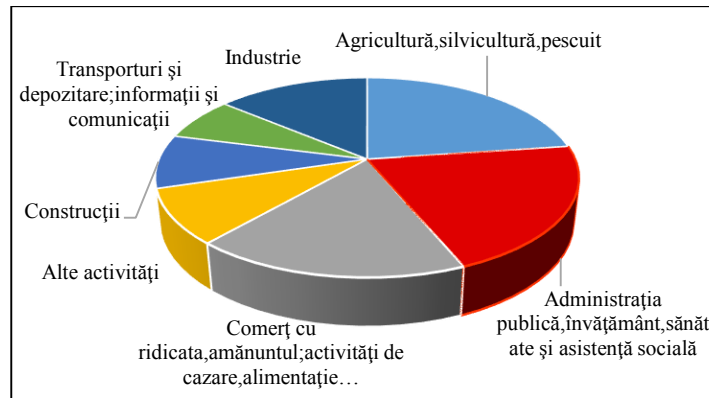
Fig.1. Dinamica forței de muncă (%)

Structura populației ocupate pe activități economice:

- Agricultură, silvicultură și pescuit (22,8%);
- Administrația publică, învățământ, sănătate și asistența socială (20,9%);
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul (17,7%);
- Industrie (13,9%);
- Construcții (8,7%) etc.

Fig. 2. Populația ocupată pe activități economice în trimestrul III 2020, mii persoane

Urmare a restricțiilor impuse de autorități întru combaterea răspândirii pandemiei Covid-19, practic în toate activitățile economice s-a diminuat numărul populației ocupate:

- Comerț cu ridicata și amănuntul, Activități de cazare și alimentație publică - cu 14,5 mii persoane (- **8,7%**);
- Agricultură, silvicultură și pescuit – cu 7,7 mii persoane (-**6,7%**);
- Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială – cu 7,1 mii (- **3,8%**);
- Industrie – cu 4,7 mii (-**3,8%**) etc.

Populația în afara forței de muncă:

- 58,5% din total populație de vârsta 15 ani și peste;
- de 1,4 ori mai mare decât forța de muncă.

Componența populației în afara forței de muncă:

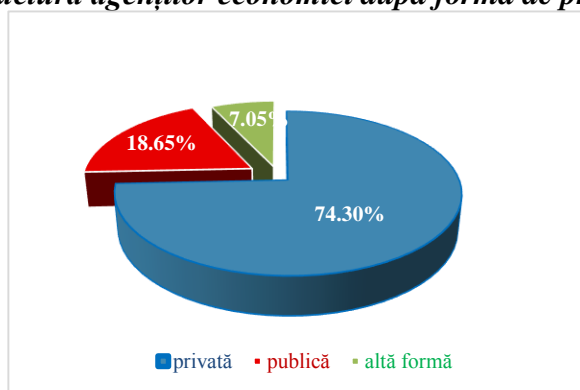
- pensionari – 45,9%;
- grupul persoanelor casnice – 13,4%;
- grupul elevi și studenți – 12,6%;
- alte persoane inactice:
 - persoane care au un loc de muncă peste hotare sau care planifică să lucreze peste hotare– 13,1%;
 - persoane plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pentru o perioadă mai mică de un an – 6,6%;
- alte categorii de populație – 8,4%.

Principalele rezultate ale studiului

Descrierea eșantionului agenților economici

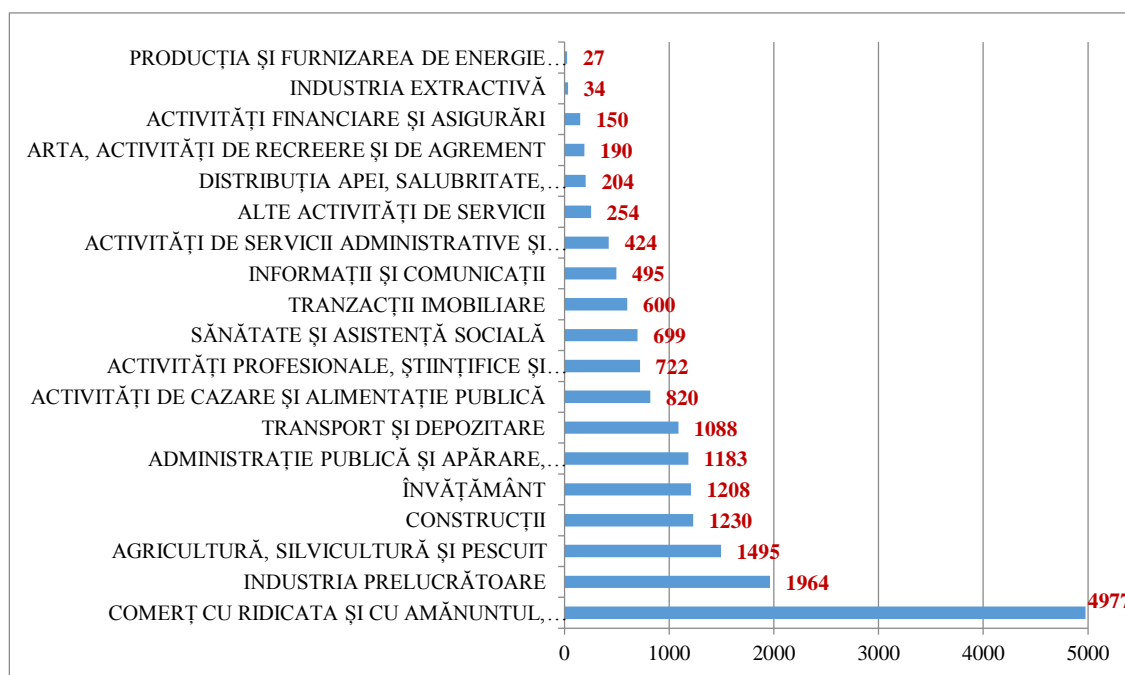
În anul 2020 în baza Metodologiei de eșantionare a fost selectat un eșantion de **2985** agenți economici din **17764** a.e. conform listei prezentate de BNS. Eșantionul a fost selectat aleatoriu în baza modelului de eșantionare ce constă din 15 clase de ponderare (5 regiuni x 3 mărimi ale a.e.) din toate ramurile economiei. Din eșantionul selectat au fost supuși chestionării **2949** agenți economici, cu o marjă de eroare de **6%**. În studiu au fost analizate datele ponderate ce constituie **17764** agenți economici. Conform *formeii de proprietate* - 74,3% din sectorul privat constituie întreprinderile mici și mijlocii. IMM au fost cele mai afectate de criză și principalii factori care au afectat activitatea lor au rezultat din scăderea cererii la produse și servicii, restricționarea activității, accesul limitat la materie primă sau perturbări în aprovizionare (în special pentru materiile importate) și lanțurile de distribuție, scăderea productivității muncii.

Fig. 3. Structura agenților economici după forma de proprietate (%)

Ponderea cea mai mare a angajatorilor supuși chestionării revine celor ce își desfășoară activitatea în *Comerțul cu ridicata și amănuntul* - 28% (4977 a.e.) urmat de *Industria prelucrătoare* - 11% (1964 a.e.), *Agricultură, silvicultură și pescuit* - 8% (1495 a.e.), *Construcții* - 7% (1230 a.e.), *Învățământ* - 7% (1208 a.e.).

Fig. 4. Structura agenților economici conform activităților economice (%)

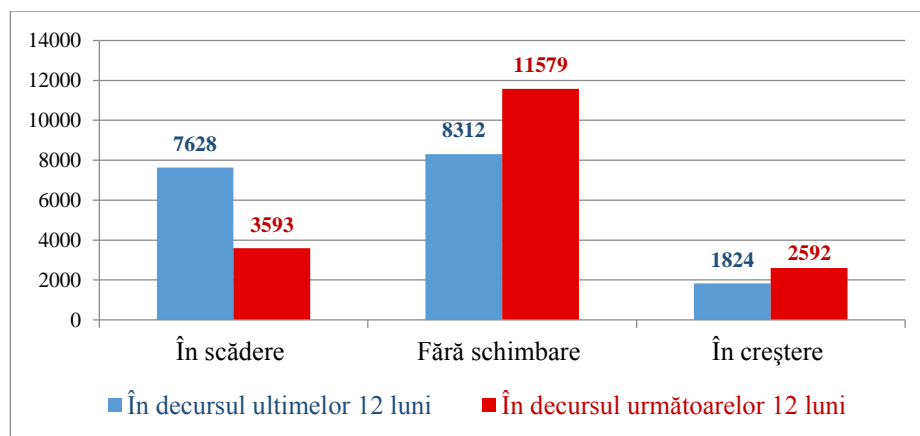

Rezultatele studiului agenților economici

Evoluția cererii de bunuri/produse/servicii pe piața economică

Studiul Prognoza pieței muncii pe termen scurt relevă situația economică a angajatorilor în decursul ultimelor 12 luni și prognoza pentru următoarele 12 luni. Totodată, în perioada chestionării, respondenții au avut posibilitatea de a-și autoevalua și cererea de bunuri/produse sau servicii pe care le oferă pe piața economică. Rezultatele chestionării relevă, că agenții economici au avut un an destul de complicat, înregistrând pierderi semnificative: – 43% au menționat, că cererea de bunuri/produse sau servicii a companiei lor pe piața economică a fost în scădere în ultimele 12 luni, – 47% au relatat că nu au avut schimbări și doar 10% a fost în creștere.

Fig. 5. Evoluția cererii de bunuri/produse/servicii pe piața economică

În următoarele 12 luni, cca 20% din angajatori au menționat o scădere a cererii de bunuri/produse sau servicii, 65% au stipulat că va rămâne fără schimbări și doar 15% preconizează creștere, acestea fiind din *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și motocicletelor, Agricultură, silvicultură și pescuit, Industria prelucrătoare, și Administrație publică și apărare, asigurări sociale. etc.*

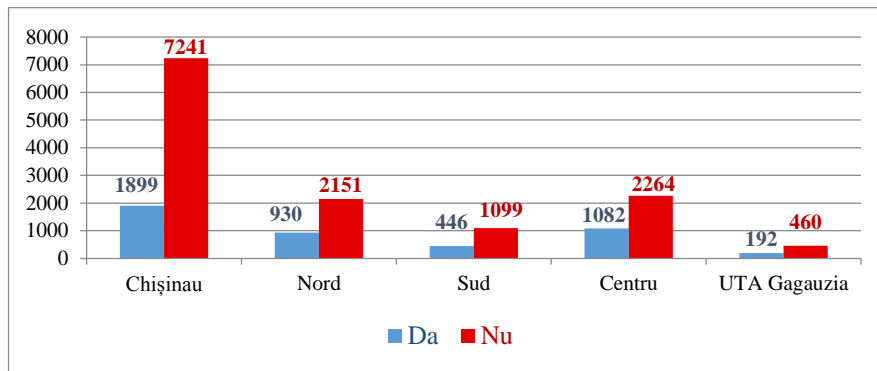
În aspect teritorial, situația nu se modifică esențial. În mun. Chișinău din numărul total de angajatori chestionați, cca 65% consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse și servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, 22% din ei se așteaptă la scăderea cererii și doar 13% la creșterea ei. În regiunea Nord angajatorii sunt mai optimiști, preconizând o creștere de 19% în următoarele 12 luni, comparativ cu 13% în mun. Chișinău. Totodată, în regiunile Centru, Sud și UTAG situația rămâne a fi neschimbată. Analizând relația dintre mărimea angajatorului și cererea de bunuri/produse și servicii în decursul următoarelor 12 luni se atestă, că totuși agenții economici mici sunt mai vulnerabili la crize, indiferent de sectorul, cifra de afaceri sau locația lor.

Investiții pentru dezvoltarea activității

Pe perioada pandemiei majoritatea agenților economici și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânse de insuficiența mijloacelor. IMM-urile au fost cele mai afectate de criză și tot ele sunt cele mai flexibile în reajustarea la noile cerințe ale pieței, dar necesită suportul statului, în particular la accesarea resurselor financiare ieftine. Un accent deosebit trebuie să fie acordat stimulării afacerilor în mediul rural pentru a reduce din vulnerabilitățile acestor zone. Programele de susținere a micului business, start-up-urilor și afacerilor de familie sunt imperative pentru a rezolva 2 probleme: crearea locurilor de muncă și asigurarea creșterii economice și compensării reducerii activității economice generate de criză. Dacă ne referim la studiul nostru în următoarele 12 luni vor investi în dezvoltarea activității lor doar 26% din numărul total de agenți economici chestionați. Cota cea mai mare revenind investițiilor în echipament/tehnologii/spații. În aspect teritorial planificarea investițiilor de către agenții economici este destul de variată. În mun. Chișinău, de exemplu, în

următoarele 12 luni 42% dintre agenții economici planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor, în regiunea Nord 20%, în regiunea Centru 24%, regiunea Sud 10% iar în UTAG 4%. În aspect de mărime cca 53% din angajatorii care planifică investiții în următoarele 12 luni sunt mici, 37% sunt medii, iar la polul opus aflându-se agenții economici mari cu numai 10%.

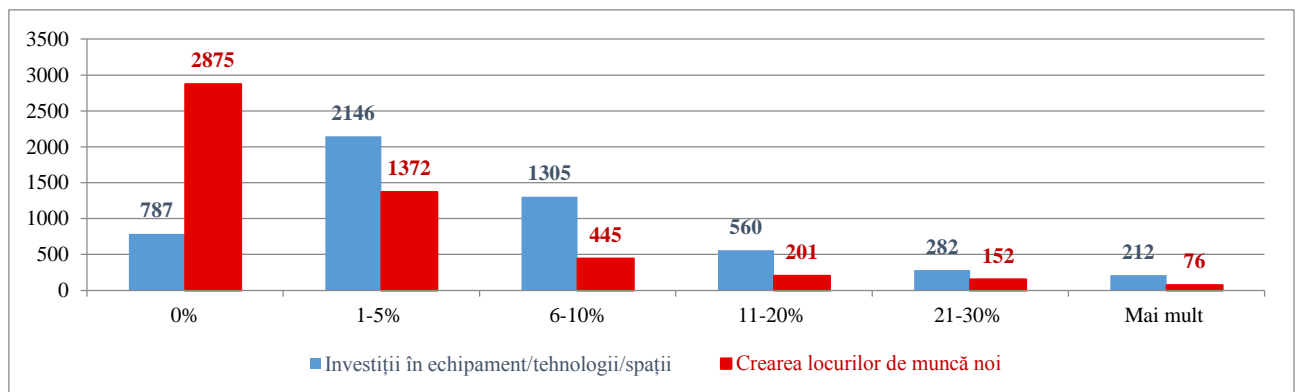
Fig. 6. Investiții pentru dezvoltarea activității angajatorilor pe regiuni

La întrebarea adresată angajatorilor, unde vor fi îndreptate aceste investiții: echipament și tehnologii sau în crearea locurilor noi de muncă, au fost următoarele rezultate: din numărul total de a.e., care planifică investiții pentru următoarele 12 luni – 48% planifică investiții în echipament/tehnologii/spații de la 1 - 5% din capitalul lor și – 29% vor investi de la 6 -10% din venitul lor.

În crearea locurilor de muncă, agenții economici vor investi mai puțin, cca 61% din respondenții care au declarat ca vor face investiții în anul următor vor investi de la 1-5% din venit și doar 20% vor investi de la 6-10% din venit.

Fig. 7. Investiții în echipament/tehnologii și crearea locurilor de muncă noi

În profil teritorial situația nu se schimbă esențial: în mun. Chișinău, 56% dintre agenții economici vor investi în echipament/tehnologii/spații de la 1-5% din capitalul lor și 28% dintre agenții economici vor investi de la 6-10%. În crearea locurilor de muncă noi, în mun. Chișinău – 65% vor investi de la 1-5% iar 20% vor investi de la 6-10%.

În regiunea Nord – 50% vor investi în echipament/tehnologii/spații de la 1-5% din venitul lor, iar 14% vor investi de la 6-10%. În crearea locurilor de muncă noi 56% vor investi de la 1-5% , iar 23% vor investi de la 6-10% din capitalul lor.

În regiunea Centru – 41% vor investi de la 1-5% în echipament/tehnologii/spații, iar 29% vor investi de la 6-10%. În crearea locurilor noi de muncă, 58% din angajatori vor investi de la 1-5% din capitalul lor, iar 19% vor investi de la 6-10%.

În regiunea Sud investițiile în echipament/tehnologii/spații și în crearea locurilor noi de muncă nu au particularități specifice – 35% vor investi de la 1-5% în echipament/tehnologii/spații, iar 31% vor investi de la 6-10%. În crearea locurilor noi de muncă, numai 11% din angajatori vor investi de la

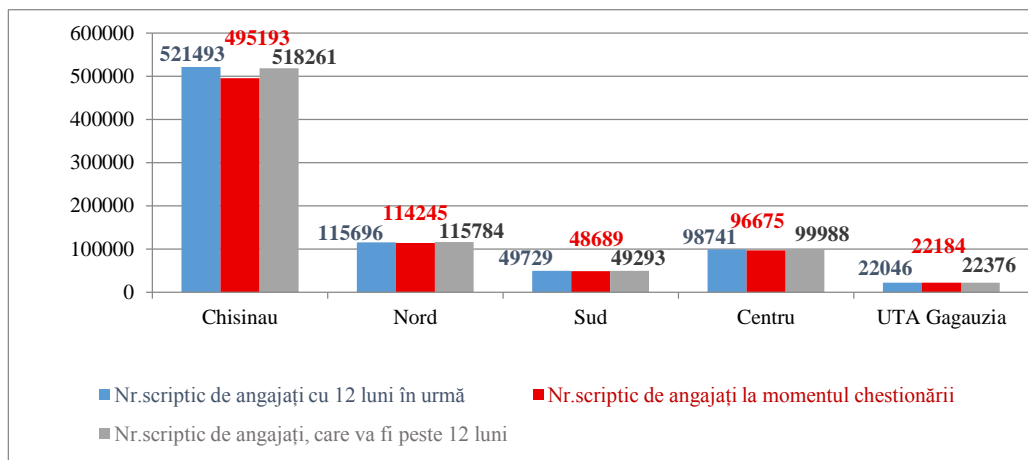
1-5% din capitalul lor iar .

Evoluția cererii pentru angajați

Pandemia a vulnerabilizat cea mai activă categorie de persoane din economie – salariații. Salariații sunt de data aceasta grupul lovit cel mai dur, iar reabilitarea și reconversia lor economică este esențială, deoarece cu cât mai mult vor sta fără ocupare, cu atât mai mult le va scădea relevanța profesională sau se vor regăsi în cele din urmă forțați să completeze rândul emigranților. Impactul pandemiei asupra situației la locul de muncă s-a manifestat în principal prin: întreruperea/sistarea activității, prestarea muncii la domiciliu, trecerea la programul de lucru parțial, micșorarea orelor de muncă efectiv lucrate.

Conform rezultatelor studiului, numărul scriptic de angajați (numărul total) la momentul chestionării a constituit 776,9 mii persoane, fiind în descreștere comparativ cu perioada respectivă a anului precedent cu cca 31 mii persoane, ceea ce denotă că criza pandemică a cauzat unele remanieri de personal. Conform activităților economice, ponderea cea mai mare o constituie angajații din *Industria prelucrătoare* – 20%, urmată de *Comerț cu ridicata și amănuntul* – 15%, *Administrația publică și apărare* – 10% și *Sănătate și asistență socială* – 7%. În aspect teritorial, – 63,7% (ori fiecare al doilea) din numărul total de angajați au fost concentrați în mun. Chișinău, după care urmează: regiunea Nord – 14,7%, Centru – 12,4%, Sud – 6,3% și UTA Găgăuzia – 2,9%.

Fig. 8. Evoluția cererii pentru angajați

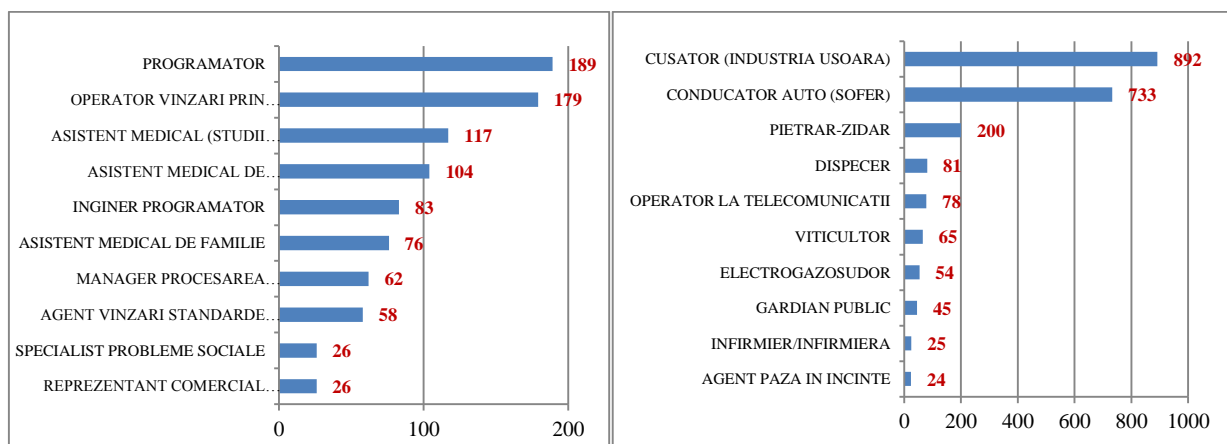

Privită mai îndeaproape problema deficitului de personal nu constă numai în lipsa efectivă a forței de muncă pe piață, cât în retenția angajaților în companie. Altfel spus, în loc de deficit ar trebui mai degrabă să vorbim despre o creștere a fluctuației de personal — o situație în care plecările din ce în ce mai dese ale angajaților forțează agenții economici să angajeze din ce în ce mai mult, astfel crescând cererea de forță de muncă, într-un context în care oferta este din ce în ce mai redusă din cauza migrației. Fluctuația angajaților raportată de către agenții economici chestionați are un nivel destul de înalt. Datele studiului arată, că în următoarele 12 luni urmează să fie disponibilizați cca 25 mii de persoane, totodată angajate cca 54 mii persoane în următoarele activități economice: *Comerț cu ridicata și amănuntul*; *Industria prelucrătoare*; *Transport și depozitare*.

Crearea locurilor noi de muncă

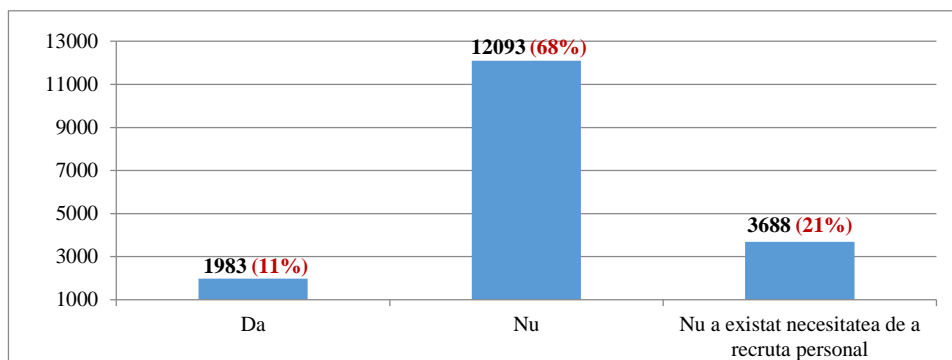
Deși, majoritatea agenților economici în perioada pandemiei și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânși de insuficiența mijloacelor financiare și vom asista la o creștere a volatilității economice pentru anii următori, care va fi și destul de lentă, inerțială și care nu va implica o generare majoră de locuri de muncă unii angajatori au planificat totuși investiții în crearea locurilor noi de muncă. În acest context, sunt necesare politici în vederea susținerii atragerii de investiții în tehnologizarea întreprinderilor și încurajarea acestora de a valorifica materia primă locală în vederea procesării și exportului.

Fig. 9. Locuri de muncă noi create pe ocupații

Pandemia a afectat mult activitatea economică a angajatorilor o parte din ei fiind nevoiți sa-și sisteze total activitatea în anul 2020. Reeșind din aceasta numai 11% din totalul angajatorilor chestionați au relatat o lipsa a forței de muncă în ultimile 12 luni, majoritatea fiind din sectorul privat.

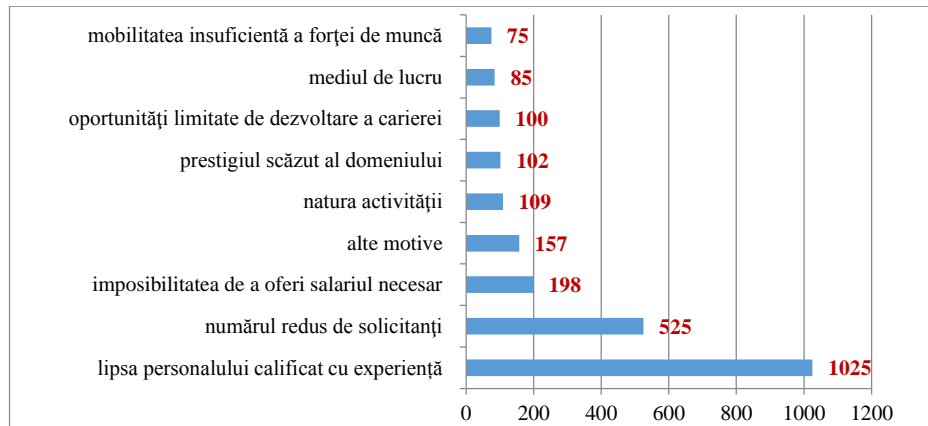
Fig. 10. Deficit de forță de muncă

În aspect regional, din numărul respondenților care au declarat deficit de forță de muncă (1983 ag.ec. (11%)) în mun. Chișinău - 49% au declarat deficit, în regiunea Centru – 27%, regiunea Nord – 13%, regiunea Sud – 8% și UTAG – 2%.

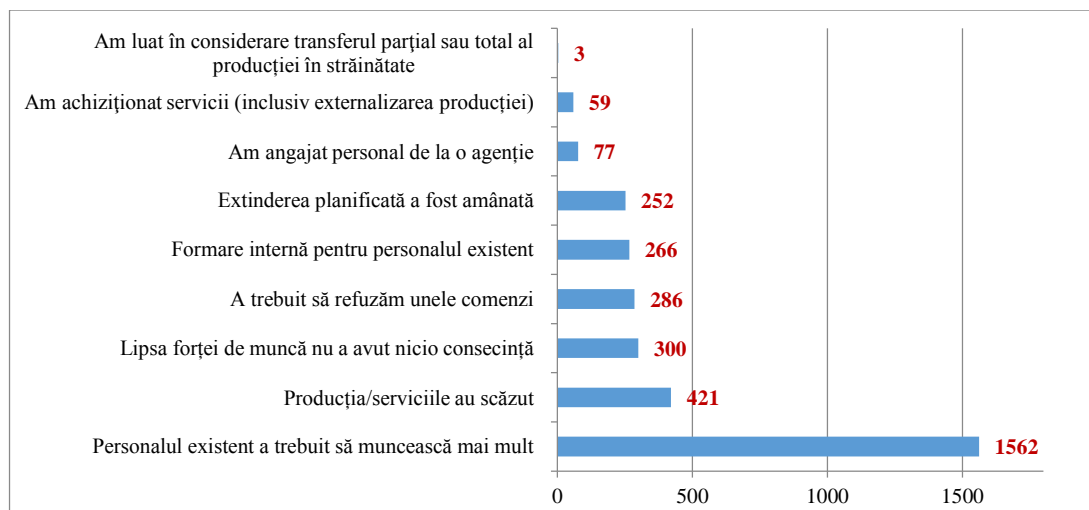
Principalele motive înaintate de angajatori a lipsei forței de muncă fiind: lipsa personalului calificat cu experiență, numărul redus de solicitanți și imposibilitatea de a oferi salariul necesar (Figura 11).

Fig.11. Motivele deficitului de forță de muncă

Printre principalele consecințe menționate de agenții economici, care a influențat procesul de producție prin lipsa forței de muncă au fost: personalul existent a trebuit să muncească mai mult, agenții economici au fost nevoiți să organizeze formarea internă pentru personalul existent, a fost nevoie să refuze unele comenzi în rezultatul cărora producția/serviciile au scăzut.

Fig. 12. Consecințele deficitului de forță de muncă

Angajatorii raportează un deficit continuu de forță de muncă calificată în domeniul sănătății. Cel mai mare deficit este înregistrat în rândul asistentelor medicale specializate, în special în domeniul: terapie intensivă, îngrijire chirurgicală și alte specializări. Există, de asemenea, un deficit semnificativ de asistente medicale la nivel de raion și asistente medicale de prim nivel. Tot mai mulți angajatori consideră că recrutarea specialiștilor în domeniul sănătății și asistenței sociale este dificilă (Figura 9).

Fig. 13. Ocupațiile, care vor fi marcate de deficit de forță de muncă în următoarele 12 luni (slujbași)

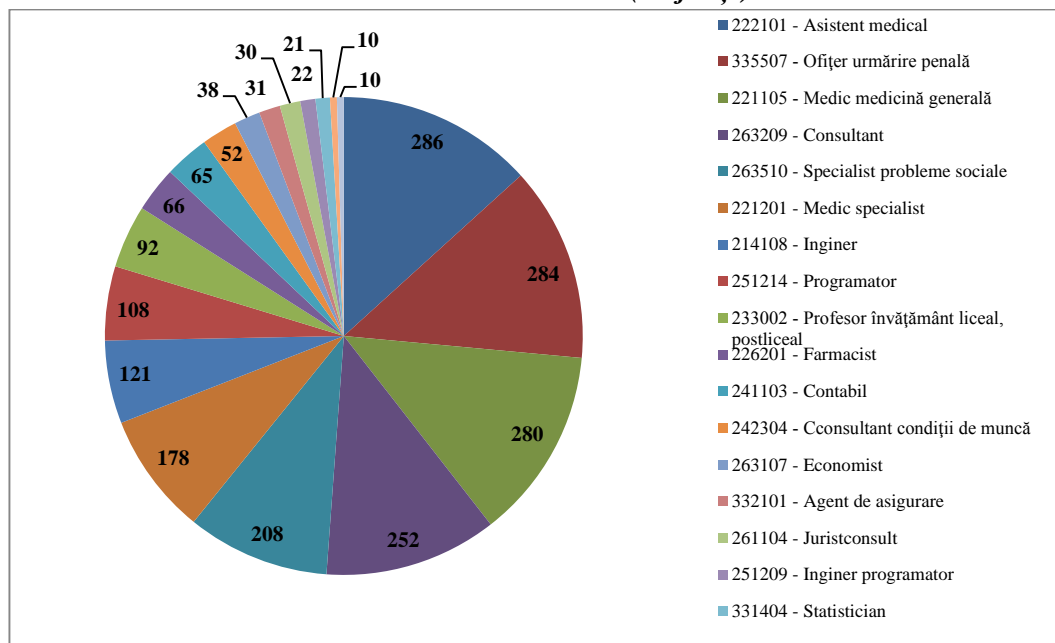
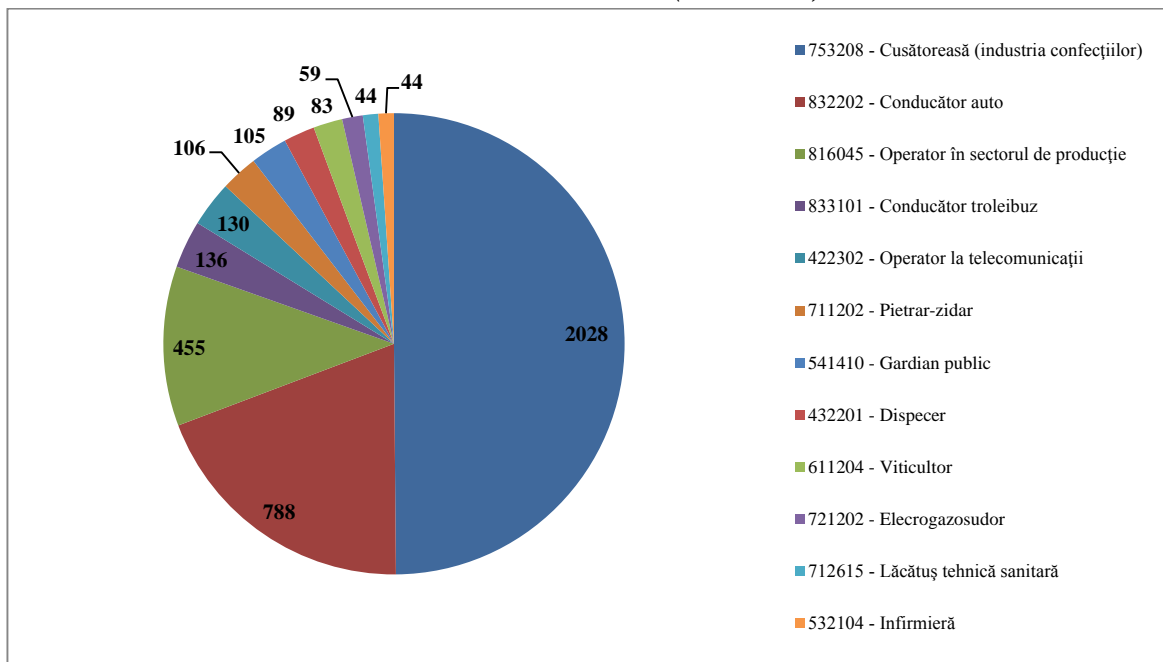

Fig. 14. Ocupațiile, care vor fi marcate de deficit de forță de muncă în următoarele 12 luni (muncitori)

Rezultatele studiului în aspect de regiuni

Mun. Chișinău

În mun. Chișinău au fost chestionați 9140 agenți economici sau 51% din totalul angajatorilor pe țară. Ponderea cea mai mare o constituie agenți economici din *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul* cu 34% și *Industria prelucrătoare* cu 12%. După forma de proprietate: 83% ag.ec. sunt cu formă de proprietate privată, 11% au altă formă de proprietate și 6% din sectorul public.

Totodată, cca 65% consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse și servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, 22% din ei se așteaptă la scăderea cererii și doar 13% la creșterea ei.

Planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor în următoarele 12 luni 42% dintre agenții economici majoritatea investițiilor fiind în echipament/tehnologii/spații.

În mun. Chișinău - 49% din respondenți au declarat deficit de forță de muncă, principalele motive care stau la baza deficitului sunt: lipsa personalului calificat, numărul redus de solicitanți și imposibilitatea de a oferi un salariu necesar.

În regiunea Centru au fost chestionați 3346 agenți economici sau 19% din total angajați. Ponderea cea mai mare o constituie agenți economici din *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul* cu 22% și *Administrație publică și apărare* cu 13%. După forma de proprietate: 65% ag.ec. sunt cu formă de proprietate privată, 32% cu formă de proprietate publică și 3% cu altă formă de proprietate.

Totodată, cca 64% consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse și servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, 20% din ei se așteaptă la scăderea cererii și doar 16% la creșterea ei.

Planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor în următoarele 12 luni doar 24% dintre agenții economici, investițiile fiind în echipament/tehnologii/spații.

Lipsa personalului calificat, numărul redus de solicitanți și imposibilitatea de a oferi un salariu necesar au fost principalele motive care stau la baza deficitului de forță de muncă declarat de 27%.

În regiunea Nord au fost chestionați 3083 agenți economici sau 17% din total angajatori. Ponderea cea mai mare o constituie agenți economici din *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul* cu 23% și 17% din *Agricultură, silvicultură și pescuit*. După forma de proprietate: 66% ag.ec. sunt cu formă de proprietate privată, 29% cu formă de proprietate publică și 3% cu altă formă de proprietate 7%.

Conform datelor studiului, în regiunea Nord cca 70% agenți economici consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse/servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, ponderea celor care preconizează o creștere constituie 19% fiind cea mai mare pe țară și se așteaptă la o scădere a cererii 18%.

Planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor în următoarele 12 luni doar 20% dintre agenții economici.

Lipsa personalului calificat, numărul redus de solicitanți și imposibilitatea de a oferi un salariu necesar au fost principalele motive care stau la baza deficitului de forță de muncă declarat de 13%.

În regiunea Sud au fost chestionați 1546 agenți economici sau 9% din total angajatori. Ponderea cea mai mare au constituit-o agenții economici din *Comerț cu ridicata și amănuntul* cu 21% și *Agricultură, Silvicultură și Pescuit* cu 17%. După forma de proprietate: 62% ag.ec sunt cu formă de proprietate privată, 36% cu formă de proprietate publică și 2% au altă formă de proprietate.

Conform datelor studiului, cca 67% agenți economici consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse/servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, 17% din el se așteaptă la o creștere și 16 % la o scădere a cererii.

Planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor în următoarele 12 luni doar 10% dintre agenții economici investițiile fiind în echipament/tehnologii/spații.

În regiunea Sud, agenții economici au remarcat un deficit de forță de muncă de 8%, principalele motive fiind: lipsa personalului calificat cu experiență și numărul redus de solicitări.

În **UTA Găgăuzia** au fost intervievați 652 agenți economici sau 4 % din eșantionul total. Cea mai mare pondere o constituie agenții economici din *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul cu 22% și Agricultură, Silvicultură și pescuit cu 17%*. După forma de proprietate: 70% agenți economici sunt cu formă de proprietate privată din sectorul privat, 25% au forma de proprietate publică și 5% dintre agenții economici au altă formă de proprietate.

Totodată, cca 75% consideră că în următoarele 12 luni cererea de bunuri/produse/servicii pe care le oferă nu vor suporta schimbări, 14% se așteaptă la o creștere și 11% la o scădere a cererii.

Planifică investiții pentru dezvoltarea activității lor în următoarele 12 luni doar 4% dintre agenții economici.

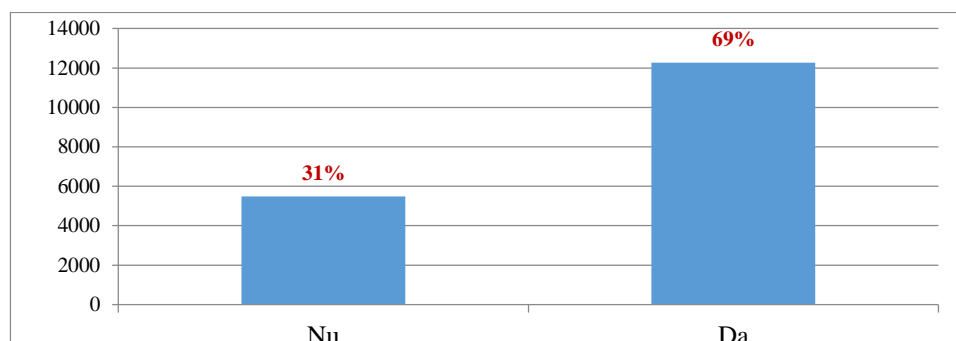
Din numărul total de agenți economici chestionați din regiune, doar 2% au relatat că se confruntă cu un deficit de forță de muncă, comparativ cu celelalte regiuni, UTA Găgăuzia ocupă locul I la acest indicator, fiind singura regiune cu o rată atât de mică. Principalele motive care stau la baza deficitului de forță de muncă în viziunea agenților economici este lipsa personalului calificat cu experiență și imposibilitatea de a oferi un salariu necesar.

Impactul crizei pandemice COVID-19 asupra activității agenților economici

Principalii factori care au afectat activitatea agenților economici au rezultat din scăderea cererii la produse și servicii, restricționarea activității, accesul limitat la materii prime sau perturbări în aprovizionare și lanțurile de distribuție și scăderea productivității muncii. Aceste provocări vor continua și în următoarea perioadă fiind legate de eventuale restricții de activitate pentru unele sectoare, cererea scăzută a pieței, productivitatea scăzută a personalului și deficitul forței de muncă. Deși, sectorul IMM-urilor este unul din cele mai flexibile în mediul de afaceri, care se poate adapta la eventuale schimbări economice structurale și ciclice, totuși pandemia le-a surprins cu multiple incertitudini și provocări cum ar fi: lipsa de continuitate a afacerii și de lichidități, diminuarea cererii pe piață, constrângerile de șomaj, lipsa unei infrastructuri disponibile pentru o transformare digitală rapidă a businessului ș.a.

Conform rezultatelor studiului, întreprinderile din țară au fost sever afectate de pandemie, acest fapt fiind confirmat și de agenții economici chestionați; 69% dintre ei au relatat că au fost afectați de criza pandemică (Figura 15).

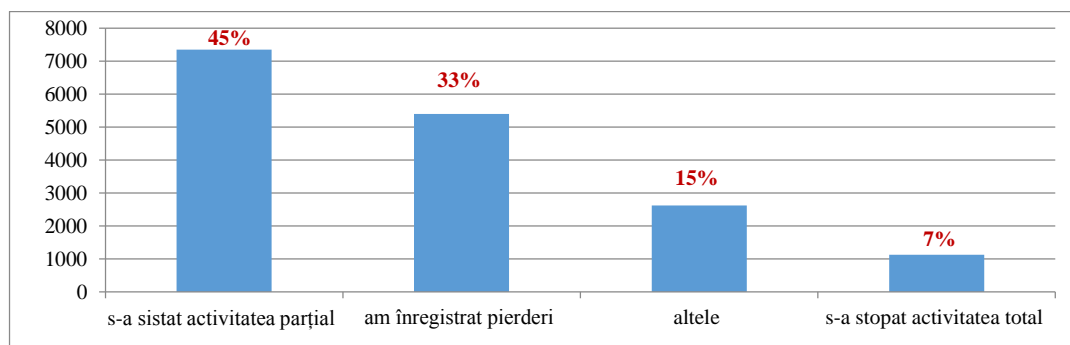
Fig. 15. A fost afectata activitatea pe perioada pandemiei

În aspect teritorial, au simțit efectele pandemiei agenții economici din regiunea Sud, în proporție de 76%, urmată de mun. Chișinău – 75%, Centru - 63%, și regiunea Nord cu 59%.

Mărimea întreprinderii are un rol important în stabilirea impactului crizei pandemice asupra activității economice. Pandemia a avut un impact mai mare asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Potrivit studiului - 70% dintre agenții economici mici și mijlocii au relatat că au fost afectați de pandemia Covid-19: - 45% dintre companiile chestionate au relatat că și-au sistat parțial activitatea după declararea stării de urgență în perioada pandemiei COVID-19 și 7% și-au stopat activitatea total. Cel mai mult au avut de suferit agenții economici din următoarele activități economice: *Comerț cu ridicata și amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; Industria prelucrătoare; Agricultură, silvicultură și pescuit, urmat de Construcții și Învățământ.*

Fig. 16. În ce mod a fost afectată activitatea

Unii experți au relatat, că cele mai afectate de pandemie ar fi fost întreprinderile mari, deoarece cele mici nu necesită remedieri de personal și suportă cheltuieli mai mici la introducerea măsurilor speciale de protecție pentru angajați. Datele studiului vin să susțină viceversa și că cele mai afectate au fost totuși întreprinderile mici și mijlocii, întrucât conform rezultatelor obținute, din numărul total de companii care și-au sistat total activitatea - 79% au fost companiile mici până la 49 angajați.

În perioada crizei cca 52% din agenții economici chestionați au introdus măsuri speciale de protecție pentru angajați, - 23% au trecut o parte din activități on-line și doar 5% nu au întreprins măsuri de adaptare a întreprinderii în perioada pandemiei.

În aspect teritorial măsurile de adaptare a companiilor sunt identice:

- în regiunea Nord au întreprins măsuri speciale pentru angajați în proporție de 72% și au trecut unele activități online 34%;
- în regiunea Centru - 78% au întreprins măsuri speciale pentru angajați și respectiv 24% au trecut unele activități on-line;

- în regiunea Sud - 74% au întreprins măsuri speciale pentru angajați și respectiv 33% au trecut unele activități on-line;
- în UTAG - 79% din agenții economici au introdus măsuri speciale pentru angajați și respectiv 33% au trecut unele activități on-line.

Fig. 17. Cum a afectat criza întreprinderea DVS.

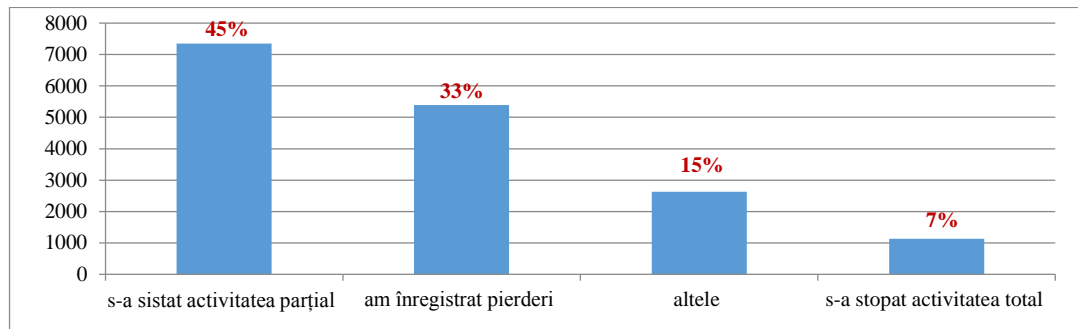
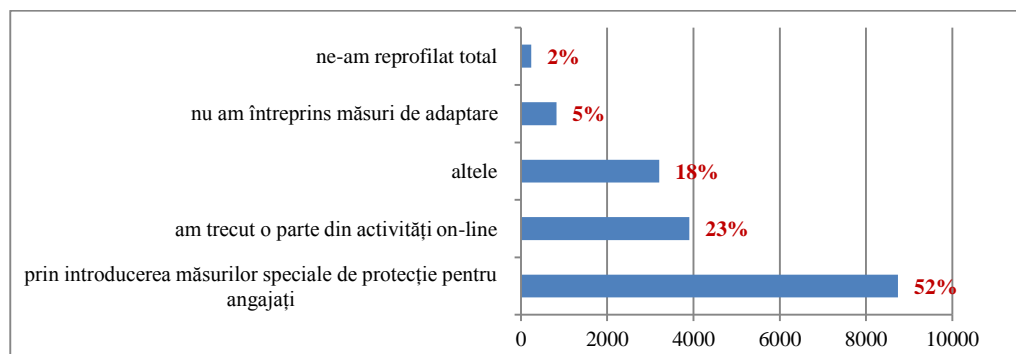
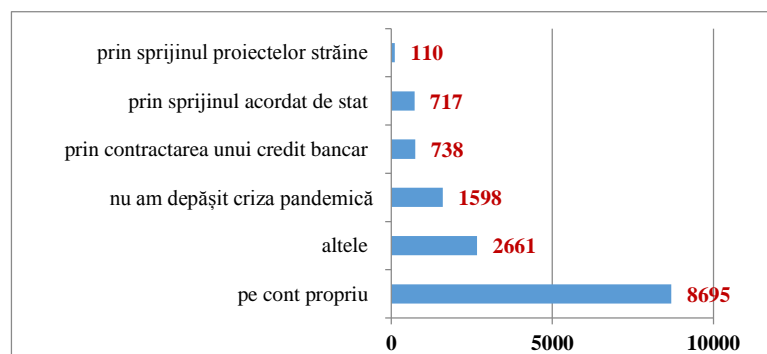

Fig. 18. Adaptarea întreprinderii în perioada pandemiei

Agenții economici, care au declarat că au depășit criza pandemică folosind diferite modalități, am încercat să aflăm care au fost ele prin întrebare directă: - 71% din agenții economici au relatat că au depășit criza pe cont propriu; - 22% au folosit alte modalități; - 6% au contractat un credit bancar; - 6% prin sprijinul acordat de stat și doar 1% prin sprijinul proiectelor străine (Figura 19).

Figura 19. Cum ati depășit criza pandemică

Datele studiului arată că criza pandemică a afectat foarte mult agenții economici din țară, unii din ei susținând că au depășit acest impediment în dezvoltarea activităților, alții nu au reușit, declarând că se află încă într-o fază latentă. Conform datelor obținute, 13% din numărul total de agenți economici chestionați au declarat că nu au depășit încă criza provocată de Covid-19. Acești agenți economici activează în următoarele activități economice: *Comerț cu ridicata și amănuntul, Industria prelucrătoare, Hoteluri și restaurante și Transport și depozitare.*

Concluzii

Șocul economic, cauzat de virusul COVID –19 va avea un impact negativ asupra pieței muncii și va duce în continuare la creșterea pe termen mediu a populației economic inactive, ceea ce va acutiza problema deficitului de forță de muncă după perioada de restabilire economică.

După scăderea din 2020, indicatorii ocupaționali vor cunoaște o creștere lentă în 2021. Recesiunea din 2020 a cauzat o reducere a populației ocupate cu cca 6,1% și a numărului de salariați - cu 3,5%. În 2021, pe fundalul presupusei relansări economice, situația de pe piața muncii va cunoaște o anumită ameliorare. Cererea de muncă va fi temperată de majorarea productivității, iar acest fapt va cauza o avansare lentă a indicatorilor ocupaționali.

Deși pentru 2021 se anticipează un avans economic, acesta se va datora revenirii agriculturii și a bazei de comparație joase din 2020, dar va fi puternic subminat de incertitudinile pandemice și politice. Economia moldovenească va crește în pofida diminuării investițiilor atât private, cât și publice, datorându-se mai mult unor factori conjuncturali și ridică semne de întrebare despre caracterul durabil al acesteia.

Conform studiului mai mult de un sfert de angajatori au raportat dificultăți de angajare, iar marea majoritate a acestor dificultăți s-au datorat lipsei de forță de muncă, fapt ce reprezintă un obstacol pentru activitatea lor. Principalele motive menționate de angajatori care stau la baza deficitului de forță de muncă sunt lipsa personalului calificat cu experiență, numărul redus de solicitanți și imposibilitatea de a oferi un salariu necesar.

Anul 2020 pentru agenții economici a fost un an destul de complicat, 69% dintre ei au relatat că au fost afectați de criza pandemică, 43% au menționat, că cererea de bunuri/produse sau servicii a companiei lor pe piața economică a fost în scădere.

71% din agenții economici au relatat că au depășit criza pe cont propriu, 22% au folosit alte modalități 6% au contractat un credit bancar, 6% prin sprijinul acordat de stat și doar 1% prin sprijinul proiectelor străine.

În următoarele 12 luni vor investi în dezvoltarea activității lor doar 26% din numărul total de agenți economici chestionați, cota cea mai mare revenind **investițiilor în echipament/tehnologii/spații**. Majoritatea angajatorilor care planifică investiții sunt cei mici și mijlocii (53%);

Fluctuația angajaților raportată de către agenții economici chestionați are un nivel destul de înalt. Astfel, în următoarele 12 luni urmează să fie disponibilizați cca 25 mii de persoane.

Deși, majoritatea agenților economici în perioada pandemiei și-au diminuat activitatea investițională, unii angajatori au planificat totuși investiții și vom asista la o creștere a volatilității economice pentru anii următori, care va fi și destul de lentă, inertială și care nu va implica o generare majoră de locuri de muncă.

Cele mai multe întreprinderi se așteaptă la o **revenire a vânzărilor** la un nivel optim în următoarele 12 luni.

Concluzii pe regiuni

În aspect regional, cei mai mulți agenți economici, care s-au confruntat cu deficit de forță de muncă în ultimele 12 luni a fost mun. Chișinău (49%), urmat de regiunea Centru – 27%, regiunea Nord – 13%, regiunea Sud –7% și UTAG – 2%.

Principalele motive care stau la baza deficitului de forță de muncă în viziunea agenților economici sunt lipsa personalului calificat, cu care se confruntă cel mai mult: mun. Chișinău (29%), urmat de Centru (18%), Nord (11%) și mai puțin regiunile Sud (6%) și UTAG (1%).

În aspect teritorial, în regiunea Nord angajatorii sunt mai optimiști, preconizând o creștere a cererii de bunuri/produse/servicii de 19% în următoarele 12 luni, comparativ cu 13% în mun. Chișinău.

Ce ține de planificarea investițiilor în dezvoltarea activității lor, în următoarele 12 luni în mun. Chișinău vor investi 42% din agenții economici urmată de regiunea Centru (24%), regiunea Nord cu 20%, regiunea Sud cu 10% și UTAG cu 4%. În crearea locurilor noi de muncă cel mai puțin în regiunea Sud - 11% din a.e. de la 1-5%.

În aspect teritorial, au simțit efectele pandemiei agenții economici din regiunea Sud, în proporție de 76%, urmată de mun. Chișinău – 75%, Centru - 63%, și regiunea Nord cu 59%.

Recomandări:

Un accent deosebit trebuie să fie acordat stimulării afacerilor în mediul rural pentru a reduce din vulnerabilitățile acestor zone.

Programele de susținere a micului business, start-up-urilor și afacerilor de familie sunt imperative pentru crearea a noi locuri de muncă și asigurarea creșterii economice și compensării reducerii activității economice generate de criză.

Dat fiind faptul, că ocupația de cusător are șanse înalte de angajare la nivel național, contabil are șanse înalte în regiunile Centru, Nord și mun. Chișinău, lăcătuș-auto și tencuitor în Centru, electrogazosudor în mun. Chișinău ar fi necesar de pus accent pe formarea profesională la aceste ocupații în dependență de regiune.

Barometre

Oportunități de angajare

BAROMETRU 2021

NIVEL NAȚIONAL

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Asistent medical
- Medic medicină de familie/ medicină generală/ medic specialist
- Inginer programator/ programator software
- Contabil
- Felcer
- Profesor în învățământul gimnazial/ liceal/ postliceal
- Profesor în învățământul profesional
- Consultant
- Asistent parental profesionist
- Educator în învățământul preșcolar
- Ofițer de sector/urmărire penală

Muncitori

- Cusător în industria ușoară/ confecțiilor
- Conducător auto
- Operator la telecomunicații
- Pietrar - zidar
- Elecrogazosudor
- Lăcătuș la repararea automobilelor
- Infirmieră
- Montator dispozitive și aparate radioelectronice

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Asistent personal
- Asistent social
- Operator suport tehnic
- Specialist probleme sociale
- Farmacist
- Maistru
- Agent servicii client
- Economist
- Juristconsult
- Agent asigurare
- Medic veterinar

Muncitori

- Operator în sectorul de producție
- Conducător troleibuz
- Inspector inferior patrulare
- Gardian public
- Vânzător produse alimentare/ nealimentare
- Dădacă
- Ajutor educator
- Tâmplar - dulgher
- Viticultor
- Agent pază în incinte
- Mașinist la autogreder

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Agent de vânzări/ comercial
- Manager în servicii de marketing și vânzare
- Administrator sală
- Merceolog
- Agronom
- Zootehnician

Muncitori

- Chelner
- Brutar - Cofetar
- Bucătar
- Casier în sala de comerț
- Tencuitor
- Tractorist
- Mașinist la agregate de imprimat și tăiat
- Frizer
- Mașinist la blocuri energetice

Oportunități de angajare

BAROMETRU 2021

mun. Chișinău

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Medic medicină de familie/ medicină generală/ medic specialist
- Asistent medical
- Consultant
- Contabil
- Profesor în învățământul gimnazial/ liceal/ postliceal
- Inginer programator/ programator software
- Educator în învățământul preșcolar
- Asistent social
- Inginer
- Psiholog
- Farmacist
- Laborant

Muncitori

- Conducător auto
- Gardian public
- Operator la telecomunicații
- Cusător în industria ușoară/confecțiilor
- Pietrar - zidar
- Conducător troleibuz
- Elecrogazosudor
- Infirmieră
- Dispecer
- Lăcătuș instalator tehnică sanitară
- Ajutor educator

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Agent de vânzări/ comercial
- Manager în servicii de marketing și vânzare
- Controlor
- Juristconsult
- Electrician secție
- Inginer electrician
- Felcer
- Reprezentant comercial (calculatoare TIC)
- Consilier probațiune
- Auditor financiar
- Expeditor
- Specialist marketing

Muncitori

- Operator în sectorul de producție
- Operator la calculatoare și calculatoare electronice
- Taxator
- Incasator
- Muncitor la crearea spațiilor verzi
- Tâmplar - dulgher
- Recepționar comenzi
- Dulgher

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Administrator sală
- Inginer ventilație
- Telemarketolog
- Expert judiciar
- Mașinist la blocuri energetice
- Inginer cadastral
- Expeditor transportarea încărcăturilor

Muncitori

- Secretară
- Supraveghetor
- Vânzător produse alimentare/ nealimentare
- Casier în sala de comerț
- Tencuitor
- Bucătar
- Chelner
- Frizer

Oportunități de angajare BAROMETRU 2021

regiunea Centru

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Medic medicină de familie/
medicină generală/
medic specialist
- Asistent medical
- Felcer
- Educator în învățământul
preșcolar
- Ofițer de sector/urmărire
penală
- Farmacist
- Contabil
- Asistent social

Muncitori

- Cusător în industria
ușoară/ confecțiilor
- Conducător auto
- Cizmar - confecționar
încălțăminte la comandă
- Infirmieră
- Lăcătuș auto
- Inspector inferior patrulare
- Tencuitor

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Designer paginii Web
- Profesor în învățământul
profesional
- Profesor în învățământul
gimnazial/ liceal/ postliceal
- Operator la instalații de
turbine cu abur sau gaze
- Electrician secție
- Antrenor
- Asistent personal
- Specialist securitatea și
sănătatea în muncă
- Administrator rețea de
calculatoare

Muncitori

- Elecrogazosudor
- Operator în sectorul de
producție
- Controlor calitate
- Tractorist
- Petrar - zidar
- Ajutor educator
- Recepționist
- Operator în sala de cazane
- Viticultor-vinificator
- Brutar

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Administrator sală
- Agronom
- Inginer laborant
- Manager în servicii de
marketing și vânzare
- Agent de
vânzări/ comercial
- Economist

Muncitori

- Vanzător produse
alimentare/ nealimentare
- Bucătar
- Chelner
- Casier în sala de comerț
- Pomicultor

Oportunități de angajare BAROMETRU 2021

regiunea Nord

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Medic medicină de familie/
medicină generală/
medic specialist
- Asistent medical
- Felcer
- Farmacist
- Programator software
- Contabil
- Inspector de poliție
- Profesor în învățământul
gimnazial/ liceal/ postliceal

Muncitori

- Cusător în industria
ușoară/ confecțiilor
- Conducător auto
- Operator la fabricarea
conservelor din legume sau
fructe
- Infirmieră
- Rihtuitor fețe de încălțăminte
- Muncitor la crearea
spațiilor verzi
- Petrar - zidar

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Asistent social
- Lucrător social
- Controlor de calitate la
protejări matelice
- Consultant
- Electrician secție
- Operator rețele de
telecomunicații

Muncitori

- Operator în sectorul de
producție
- Elecrogazosudor
- Tractorist
- Lăcătuș auto
- Vidator
- Ajutor educator
- Lăcătuș la asamblarea
construcțiilor metalice

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Manager în servicii de
marketing și vânzare
- Administrator sală
- Agent de
vânzări/ comercial

Muncitori

- Vânător produse
alimentare/ nealimentare
- Bucătar
- Casier în sala de comerț
- Chelner
- Frizer
- Pomicultor

Oportunități de angajare BAROMETRU 2021

regiunea Sud

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Medic medicină de familie/
medicină generală/
medic specialist
- Asistent medical
- Asistent personal
- Profesor în învățământul
gimnazial
- Inginer mecanic
- Inspector de poliție
- Felcer
- Inspector de vamă și
frontieră
- Maistru exploatarea și
repararea mașinilor și
mecanismelor

Muncitori

- Viticultor
- Agricultor
- Mecanizator
- Conducător auto
- Operator în sala de cazane
- Infirmieră
- Cusător în industria
ușoară/ confecțiilor

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Contabil
- Agronom
- Ofițer urmărire penală
- Asistent social
- Lucrător social
- Electrician secție/sector
- Educator în învățământul
preșcolar
- Șef stație electrică
- Maistru industrie de
producție
- Consultant

Muncitori

- Pomicultor
- Petrar - zidar
- Elecrogazosudor
- Lăcătuș auto
- Tractorist
- Fierar - Betonist
- Tencuitor
- Inspector inferior patrulare
- Agent de pază în incinte

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Agent de vânzări/comercial
- Administrator sală
- Constructor principal

Muncitori

- Casier în sala de comerț
- Vânzător produse
alimentare/ nealimentare
- Bucătar
- Chelner
- Brutar

Oportunități de angajare BAROMETRU 2021

regiunea UTA Găgăuzia

Șanse înalte de angajare

Slujbași

- Medic medicină generală
- Asistent medical
- Profesor în învățământul profesional
- Profesor în învățământul gimnazial/liceal/postliceal
- Educator în învățământul preșcolar
- Inspector
- Picher

Muncitori

- Cusător în industria ușoară/ confecțiilor
- Tractorist
- Viticultor
- Agricultor
- Infirmieră
- Țesător
- Muncitor rutier

Șanse egale de angajare

Slujbași

- Electrician secție/sector
- Agronom
- Farmacist
- Expeditor
- Felcer
- Contabil
- Inginer cadastral
- Specialist în problemele perceperii fiscale

Muncitori

- Operator în sala de cazane
- Controlor material și articole
- Strungar
- Fierar - Betonist
- Conducător auto
- Gardian public
- Mașinist la autogreder

Șanse reduse de angajare

Slujbași

- Administrator sală
- Intendent
- Inginer laborant
- Montor
- Agent de vânzări/comercial
- Maistru reparații

Muncitori

- Vânzător produse alimentare/ nealimentare
- Casier în sala de comerț
- Barman
- Bucătar
- Chelner